

Stukjes over allerlei RVS-dingetjes

Van Henk de Zeeuw

Flat

Mijn kleindochter Cathelijne zei tegen me: "Opa ik zag van uit de bus een reclame van de RVS, maar die is er toch niet meer?" Ik moest even

nadenken en Googelen en toen realiseerde ik het me. Natuurlijk, de RVS-flat aan de Suze Groeneweglaan. Geen reclame maar een onderdeel van het gebouw, de naam van de financier van de flat voor ongetrouwde werkende vrouwen. Maar toen zat ik natuurlijk gelijk weer helemaal in de sfeer van de Westerstraat. En kwamen de herinneringen boven.

Zilver

Mijn kleindochter kende het mannetje/vrouwtje/pluutje. Van de (zilveren) lepeltjes. Die kreeg je als je ging trouwen. Trouwde je met een RVS-meisje kreeg zij ook de vorkjes, anders moest je wachten tot je 25 jaar getrouwd was. Ik kan nog maar zes lepeltjes vinden, het zullen er heus wel twaalf geweest zijn. Bij de geboorte van een kind kreeg je een zilveren bekertje. Je moest er niks warm in doen! Er staan er bij mij twee zwart te worden.

Al dat zilver heeft de RVS ooit nog eens een boete opgeleverd. Collignon uit België was een poosje directeur automatisering en reed dan heen en weer naar België. Hij nam regelmatig stukken mee voor het kantoor in Brussel, iemand deed dat dan in de bak van zijn auto. Een keer werd hij aangehouden bij de grens en mocht hij zijn bak open doen. Vol met zilveren lepeltje en vorkjes. Smokkelwaar. En hij wist van niks.

Extra

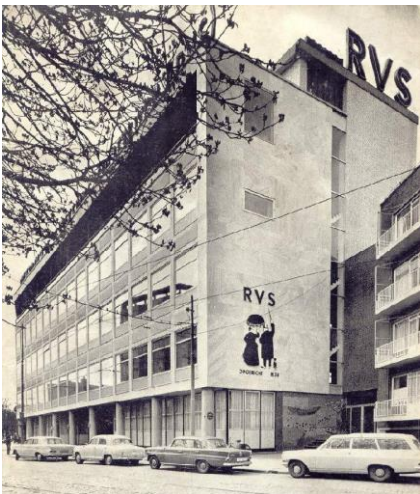
Als jonggehuwden kon je best leuke andere dingen krijgen behalve zilverwerk. Er was voor je gespaard als je ging trouwen, 25 gulden per maand dat je in dienst was. Het maximum was 2000 gulden, trouwde je met een RVS-meisje dan kreeg zij ook haar spaarbedrag.

Een woonvergunning voor een RVS-flat in de tijd dat je daar jaren op moest wachten was een cadeautje om U tegen te zeggen. En anders korting op je hypotheek en je verzekeringen. En geen pensioenpremie. Natuurlijk kon je, zeker als programmeur, bij een bedrijf als Volmac meer verdienen, maar niet iedereen vond het werken bij zo'n bedrijf leuk. En je werd er niet allemaal adjunct-directeur.

Aardbeien

Een kerstgratificatie, later vervangen door een dertiende maand, en een winstuitkering waren bij veel bedrijven te vinden. Maar wij kregen er ook nog aardbeien met slagroom bij. Na de aandeelhoudersvergadering waar de jaarrekening werd goedgekeurd werden er bakjes aardbeien rondgedeeld. En werd de winstgratificatie uitgereikt. Behalve in het jaar dat Willem Alexander geboren werd. We kregen een vrije middag, feestvieren. Maar de aandeelhoudersvergadering, die op die dag gehouden werd, was nog niet afgelopen, dus mocht de winstuitkering niet uitgedeeld. Een telefoontje naar alle chefs die het geld al hadden liggen: "terug naar personeelszaken met die salariszakjes" Het was niet bij iedereen feest bij thuiskomst.

Gebouw

De eerst nieuwbouw was al klaar in 1961 toen ik begon. Vanuit de fietsenstalling onder de poort naar binnen. En kwam niet na halfnegen want dan kon je Burky treffen die controleerde of de laatkomers wel een kaartje invulden. Wat jaren later kwam je door de hoofdingang. Rechts de commissariskamer waar op onregelmatige tijden commissaris/aandeelhouder Wijlacker naar toe geholpen werd.

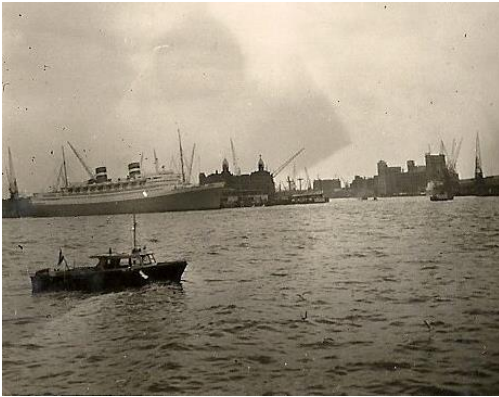
Daar tegenover de liften die voor staf en directie bedoeld waren.

En stapte er maar niet in, want Van Weelden hield streng toezicht.

Kantine

Tussen de middag was het aan de andere kant wel een gedrang, als je direct wilde gaan eten. En vooral op maandag was het druk aan de balie. Brood was moeilijk vers te houden in een weekend, en dan was de kantine een uitkomst. Verhoeven in keurig pak overhandigde het bestelde terwijl vanuit de keuken Lenie de uitsmijters afriep met haar stevige stemgeluid. (Ik zal hier en daar best wat zaken die jaren uit elkaar liggen op één dag laten gebeuren, wijt dat maar aan mijn geheugen). Met uitzicht op de fraaie wandschildering en een zaal vol bekertjes melk werd er gegeten gebridget en geklaverjast. Vooral als er erwtensoep was werd er gegeten! In de kelder werd tussen de middag ook getafeltennist. Er hingen trouwens nauwelijks jassen al was dat wel de bedoeling van de kelder. Bijna iedereen nam zijn jas mee naar de afdeling.

De Maas

Op het balkon had je het fraaie uitzicht op de Maas en de schepen van de HAL. Dinsdags om drie uur ging of de Rotterdam of de Nieuw Amsterdam op weg naar New York. Dat werd aangegeven met de stoomfluit die over de hele stad weerklonk. Dat bracht weer even in herinnering dat we in een havenstad werkten.

Karel van Veen

Vanaf de derde verdieping was het uitzicht naar buiten minder, maar daar was binnen veel te zien. Al moet ik tot mijn schande bekennen dat de schilderijen van oud-directeuren toen nauwelijks indruk op mij maakten. Geschilderd door een Van Veen, dat zal dan ook wel iemand zijn die in jagerskostuum het pand in komt En die kalender van het 100-jarig bestaan vond ik ook maar kitsch.

Pas na de tentoonstelling van het werk van Karel van Veen in Het Chabot Museum in 2014 heb ik me gerealiseerd dat de beste portretschilder van Nederland schilderijen bij de RVS had hangen. En de originele schilderijen van die kalender waren ook niet zo kitscherig. Ik schaam me alsnog.

Jubilea

Jubilea en pensionering waren aan de orde van de dag. Veel mensen die vlak voor of in de oorlog kwamen werken waren nooit meer weggegaan. Er was dus een wat oudere bemanning ontstaan. Als je dat wilde, werden deze gelegenheden uitvoerig gevierd. Een bijeenkomst met familie, de afdeling en genodigden. Toespraken, gebak, een borrel. En sigaren met op het bandje het RVS-embleem, hoe kan het ook anders. Vervolgens werd de hele staf opgetrommeld om de jubilaris de hand te schudden. En daarna werd het feestvarken bij de zwarte lift op de vierde neergezet en mocht de rest van het personeel hem een handje komen geven. En tot slot met een taxi naar huis.

Personeelszaken had het draaiboek voor je liggen, je hoefde alleen de namen nog in te vullen. De ontvangst bij de directie zou ik nog bijna vergeten, die ging ook door als je niks vierde, en alleen de extra maand in ontvangst nam (twee maanden bij veertig, drie bij vijftig, en geen belasting). En daar werd het jubileumspeldje opgedaan. Door de directeur himself, meestal geholpen door een aanwezige dame.

Ik heb nog twee andere feesten meegemaakt. Het 125 en het 150-jarig bestaan. Van het feest bij het 100-jarig wist mijn vader te vertellen dat het niet zo goed afliep. Het eten was bedorven en voor De Doelen stonden RVS'ers te kotsen. Mijn vader werkte bij een concurrerende maatschappij en had dus gesmuld van die gebeurtenis. Hij waarschuwde mij bij voorbaat toen ik er in 1961 ging werken.

Maar het eten was uitstekend in de kantine bij het 125 jaar feest, en de drank vloeide ook ruim. Niet iedereen kon nog een duidelijke handtekening zetten voor de gratificatie, die we daarna mochten ophalen. Een bakje met chocola voor het thuisfront, en vervolgens een vrije dag om de officiële

receptie niet in de weg te zitten. Er was ook nog een opvoering van de musical Oliver in Luxor maar die heeft verder geen indrukken achtergelaten. Oh ja, Johnny Kraaijkamp sr. had de hoofdrol.

150 jaar was wat minder uitbundig. We waren tenslotte al een onderdeel van NN. Maar we mochten kiezen uit vijf kunstobjecten, waaronder een beeldje van Mannetje/vrouwetje/pluutje. Ik koos voor het uitzicht vanuit de flat naast de RVS op de Maas.

Personeelsvereniging

Wat de PV al niet organiseerde. Het begon met het Sinterklaasfeest voor de kinderen. Als je ze vergat op te geven werd je gebeld om je eraan te herinneren. Sinterklaas wilde elk kind apart spreken, dus het werden hele zittingen. En het ging op leeftijd, dus elk jaar duurde het langer. Maar het was feest voor de kinderen. Brienens speelde jarenlang voor Sinterklaas, later werd het Fellingener.

De bloemschikcursus was ook iets dat elk jaar terugkwam. Het was altijd een zaal vol. Meest dames. Omdat ik dacht dat je daar leerde om bloemen te schikken, heb ik ooit een cursus gedaan. Maar ik leerde alleen dat ik het niet kon. De leider stond hoofdschuddend naar mijn stukje te kijken met medelijden in zijn ogen. Jaren later zag ik hem nog eens op een RVS-avond. Hij kende me nog, ik was die prutser zei hij.

Dagtochtjes met een bus, naar een kerstmarkt bijvoorbeeld. Tafeltennis, bingo, het was voor elk wat wils. Een tocht naar Hilversum voor een voorstelling van Willem Duys, en niet te vergeten de hersengymnastiek van de AVRO. Mooie scores werden daar gehaald.

Eens per jaar een bonte avond, vroeger met een eigen cabaret, maar dat heb ik niet meer meegemaakt. Maar André van Duin en Corrie van Gorp kwamen wel opdraven. Tot groot genoegen van de zaal.

En met kerstmis de verkoop van de kerstkransen.

Vervoer

Voor 1968 was er, als je op Zuid woonde, maar één fatsoenlijke manier op in de Westerstraat te komen, de fiets. Lijn 5 stopte weliswaar vlakbij op de Westzeedijk, maar die was overvol en zat ook nog eens vast in de tunnel. En via de Van Brienenoordbrug reed bus 48, maar die zette je af bij lijn 1, en dan moest je nog met lijn 5 via CS. Dus door weer en wind met de fiets. Maar dan was er nog wel een keuzeprobleem. Via de tunnel of toch maar de bruggen. Bij de tunnel stond een file bij de roltrappen, en bij de bruggen was het soms een chaos als het verkeer weer ging rijden na

de vaste opening om kwart voor vijf. En de kinderkopjes in de Oranjeboomstraat nodigde ook niet uit als het regende. Er werden bij de maastunnel tellingen verricht om de beste sluitingstijd vast te kunnen stellen.

Mensen die wandelden door de voetgangerstunnel waren er natuurlijk ook, die hadden geen last van de file.

Toen de metro ging rijden waren de zorgen voor de fietsers voorbij, die stapten massaal in de metro.

Stibekavo

Van Hanegem deed ook wel eens stiekem mee, voetbal voor bedrijven en kantoren. In 2017 vergelijkt hij het niveau van Feyenoord er mee. Maar bij de deelnemers ging het niet om het niveau, het moest leuk voetbal zijn. Het was er altijd gezellig en ontspannen. Als iemand zijn bril verloor bijvoorbeeld werd de wedstrijd even gestaakt om te zoeken. Er was nooit veel publiek (Frans van Dijk en Roel de Jong) maar dat weerhield de RVS-ploeg niet om elk jaar mee te doen.

Koffie

Je kan het je nauwelijks voorstellen met de apparaten die tegenwoordig overal opgesteld staan, maar wij moesten het met één kopje koffie per dag doen, dat was afzien. Vanaf tien uur zat je erop te wachten. Als je de koffiekar aan hoorde komen ging er een zucht door de afdeling. Ha, koffie. Als de koffieketel leeg moest kon er nog wel eens een tweede bakje af. Een paar jaar voor ik binnen kwam, kreeg alleen de chef nog maar koffie; er was wel eens een chef die zijn koffie weggaf.

Een paar jaar later zaten we met een groep programmeurs in de Houtlaan, daar moesten we het met een koffiemachine doen. We kregen twee munten per dag, verder kon je er een kwartje ingooien. Niet dat die koffie dat waard was, maar er was niets anders. Er waren mensen die de koffie niet te drinken vonden, die spaarden hun muntjes op en verkochten ze aan collega's. De prijs liep op tot 20 cent. Toen wilde het hoofd van de interne dienst ze weer graag terug hebben, er was een tekort en hij wilde niet naar de leverancier. Met een lelijk gezicht moest hij ook 20 cent per stuk betalen.

Hierna kregen we gelukkig een keukentje met koffie bediening.

Toen er overall apparaten stonden werd er gelijk ook een koffiehoek met makkelijke stoelen geïnstalleerd. Maar dat heeft niet lang geduurd, je zat voor joker als er een baas langs kwam.

Borden

Als het totale verzekerde bedrag een mooi rond getal was, werden er delfts blauwe borden gemaakt, als aandenken. Ik herinner me alleen het bord uit 1963 nog, het verzekerd bedrag was toen 3 miljard gulden. De Euromast stond erop. Er waren RVS'ers die er een stuk of 5/6 hadden. Die prijken dan thuis aan de wand. Ik was niet zo'n liefhebber, het touwtje waaraan mijn enige bord hing brak, en dus ook het bord.

Kapper

Er waren van die dingen die niet helemaal konden, maar oogluikend werden toegestaan.

Eens in de maand kwam er een kapper op bezoek. In eerste instantie knipte hij wat directieleden. Maar hij had zijn klantenkring uitgebreid met wat vertrouwelingen, want helemaal legaal was het niet. Ik vond het wel handig en liet me ook een keer knippen. Thuis moest ik beloven dat ik dat nooit meer zou doen.

Snoep, koeken en tabak werden op de binderij uit een koffer verkocht, je moest er wel vroeg bij zijn, want om 12 uur was de koffer leeg. Er werden ook boeken verhandeld.

Augustus 2019

Henk de Zeeuw

Marijke en Fred Goudriaan hebben sommige stukjes nog wat aangevuld.